

Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları
Anabilim Dalı

Hematoloji BD
Olgu Sunumu

26 Temmuz 2018 Perşembe

Dr. Esra Ece

KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
TIP FAKÜLTESİ
ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI
ANABİLİM DALI

Çocuk Hematoloji Servisi

Olgu Sunumu

Araş. Gör. Dr. Esra ECE

Olgu

16 yaş 9 aylık erkek hasta

Yakınma

- Ani gelişen nefes almada güçlük
- Morarma
- Öksürük

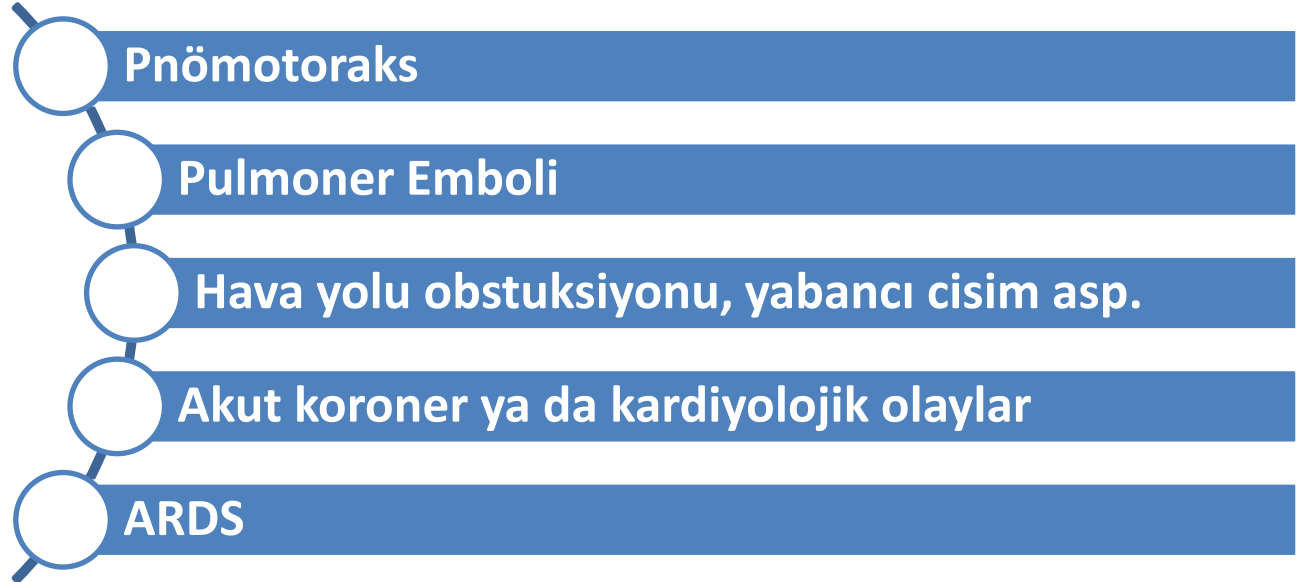
Öykü

- 1 yıl önce **AML** tanısı almış, kemoterapi tedavisiyle sağlanan remisyonunun ardından, 10 ay önce kardeşinin periferik kanından **allojenik hematopoetik kök hücre nakli** yapılmış.
- Hastanın KİT sonrası 8.günde deri, 1.ayda gastrointestinal sistem ve göz bulgularıyla akut başlayan, sonrasında deri ve göz tutulumuyla devam eden kronik **Graft Versus Host Hastalığı (GVHD)** nedeniyle immunmodülatör tedavisi devam etmekteymiş.

- GDHH tedavisinin parçası olarak dış merkezde aldığı **Ekstrakorporeal fotoferéz** (*Psöralen ile etkileşime girmiş olan periferik kan mononükleer hücrelerinin ultraviyole A ile ışınlama sonrası hastaya tekrar verilmesi*) esnasında solunum sıkıntısının gelişmesi üzerine hemen merkezimizle iletişime geçilmiş.

- GDHH tedavisinin parçası olarak dış merkezde aldığı **Ekstrakorporeal fotoferes** (*Psöralen ile etkileşime girmiş olan periferik kan mononükleer hücrelerinin ultraviyole A ile ışınlama sonrası hastaya tekrar verilmesi*) esnasında solunum sıkıntısının gelişmesi üzerine hemen merkezimize iletişime geçilmiş.

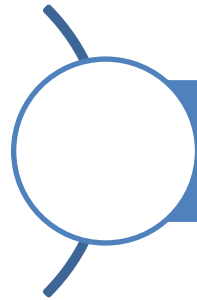
Öyküyü derinleştirelim...

- Hastanın 1 ay önce KİT polikliniğindeki rutin izleminde karaciğer fonksiyon testlerindeki yükselmenin devam ettiği normalin 10 katını aştığı görülerek **Bactrim** (Trimetoprim-Sulfametoksazol) profilaksisi kesilmek zorunda kalınmış.

Öyküyü derinleştirelim...

- Hastanın 1 ay önce KİT polikliniğindeki rutin izleminde karaciğer fonksiyon testlerindeki yükselmenin devam ettiği normalin 10 katını aştığı görülerek **Bactrim** (Trimetoprim-Sulfametoksazol) profilaksisi kesilmek zorunda kalınmış.

Pneumocystis Jirovecii Pnömonisi

Öyküyü derinleştirelim...

- Hastanın, geçen hafta KİT polikliniğinde solunum sıkıntısı ve dinlemeyle asimetrik havalanma azlığı fark edilmiş.
- Muayenesi ve kan sonuçları değerlendirildikten sonra Toraks BT istenmiş. Genel durum ve satürasyon izlemi için hematoloji servisine yatırılmak üzere yönlendirilmiş.
- Çekilen BT ön yorumunda: **Sol pulmoner arter alt lob uç dalında dolum defekti**

Öyküyü derinleştirelim...

- Hastanın, geçen hafta KİT polikliniğinde solunum sıkıntısı ve dinlemeyle asimetrik havalanma azlığı fark edilmiş.
- Muayenesi ve kan sonuçları değerlendirildikten sonra Toraks BT istenmiş. Genel durum ve satürasyon takibi için ÇHO servisine yatırılmak üzere yönlendirilmiş.
- Çekilen BT ön yorumunda: **Sol pulmoner arter alt lob uç dalında dolum defekti**

Bir hafta öncesi...

- Hastanın klinik ve radyolojik açıdan **Pulmoner Emboli** ile uyumlu olduğunun gösterilmesi üzerine Clexane (Enoksaparin Sodyum) başlanarak izlenmiş.
- Ekokardiyografisi çekilerek kardiyolojik nedenler dışlanmış. Emboliye ait bulgu saptanmamış.
- 2 günlük izleminin ardından, oksijen ihtiyacı ve efor dispnesi olmayan, genel durumu iyi seyreden hasta; fotoferaz aldığı merkeze yeniden sevk edilmiş.

- Hasta fotoferaz krn almış ve eve taburcu edilmiş.
- Son yatışından yaklaşık 1 hafta sonra, yeniden
  - ani gelişen solunum sıkıntısı
  - siyanoz ve
  - Öksürük nedeniyle tarafımıza başvurdu.

Fizik Bakı

- Ateş: 36,1°C
- Nabız: 140/dk
- Solunum: 28/dk, Sat.O₂:%91
- Tansiyon: 110/60 mmHg

- Genel durumu orta, **ajite**. **Hava açlığı hissi ve çekilmesi** mevcut.
- Deride önceden var olan döküntülü ekzematoid lezyonlar
- Orofarinkste dil, dudak, damak ve bukkal mukozada yaygın **mukozit ve beyaz plak** tarzı lezyonlar, **liken planus**
- Ele gelen servikal LAP mevcut değil.
- Akciğer seslerinde kabalaşma, sağ orta ve alt zonlarda daha belirgin olmak üzere bölgesel havalanma azlığı.
- Kalp sesleri derinden geliyor, S1+ S2+, üfürüm yok.
- Batın rahat, defans-rebound yok. HSM yok.
- Kas gücü azalmış, ekstremitte kasları atrofik.
- Refleksler normal. Tremor mevcut. Bilinç açık, oryante-koopere.

Laboratuvar

Kan şekeri :135,8 mg/dL

Üre: 15,59 mg/dL

BUN: 7 mg/dL

Kreatinin: 0,4mg/dL

Ürik asit: 4,19 mg/dL

Na: 139,9 mmol/L

K: 3,07 mmol/L

Cl: 107,3 mmol/L

P: 3,06 mg/dL

AST: 95,6 IU/L

ALT : 209,3 IU/L

T.Bil: 2,21 mg/dL

D.Bil: 1,24 mg/dL

LDH: 354 U/L

T.protein: 6,05 g/dL

Albumin: 2,78 g/dL

HEMOGRAM

Hemoglobin : 12,5 gr/dl

Hemotokrit : % 37,3

MCV: 97,2 fL

Beyaz küre: 9.000/mm³

Nötrofil: 7.700/mm³

Trombosit: 148.000/mm³

KAN GAZI:

pH: 7,421

pCO₂: 66,6

cHCO₃: 22,7

ESR: 67 mm/sa

CRP: 0,55 mg/dL

Hastanın kullandığı immunmodölatör ilaçlar:

- Prograf (Takrolimus)
- Cellcept (MMF)
- Amlodipin (Norvasc)
- Valcyte (Valgansiklovir)

İstlenen Ek Tetkikler:

- Takrolimus ilaç düzeyi
- CMV virüs yükü
- Balgam kültürü
- Solunum yolu viral antijen PCR
- Mantar Serolojik antijenleri: Galaktomannan, Candidomannan

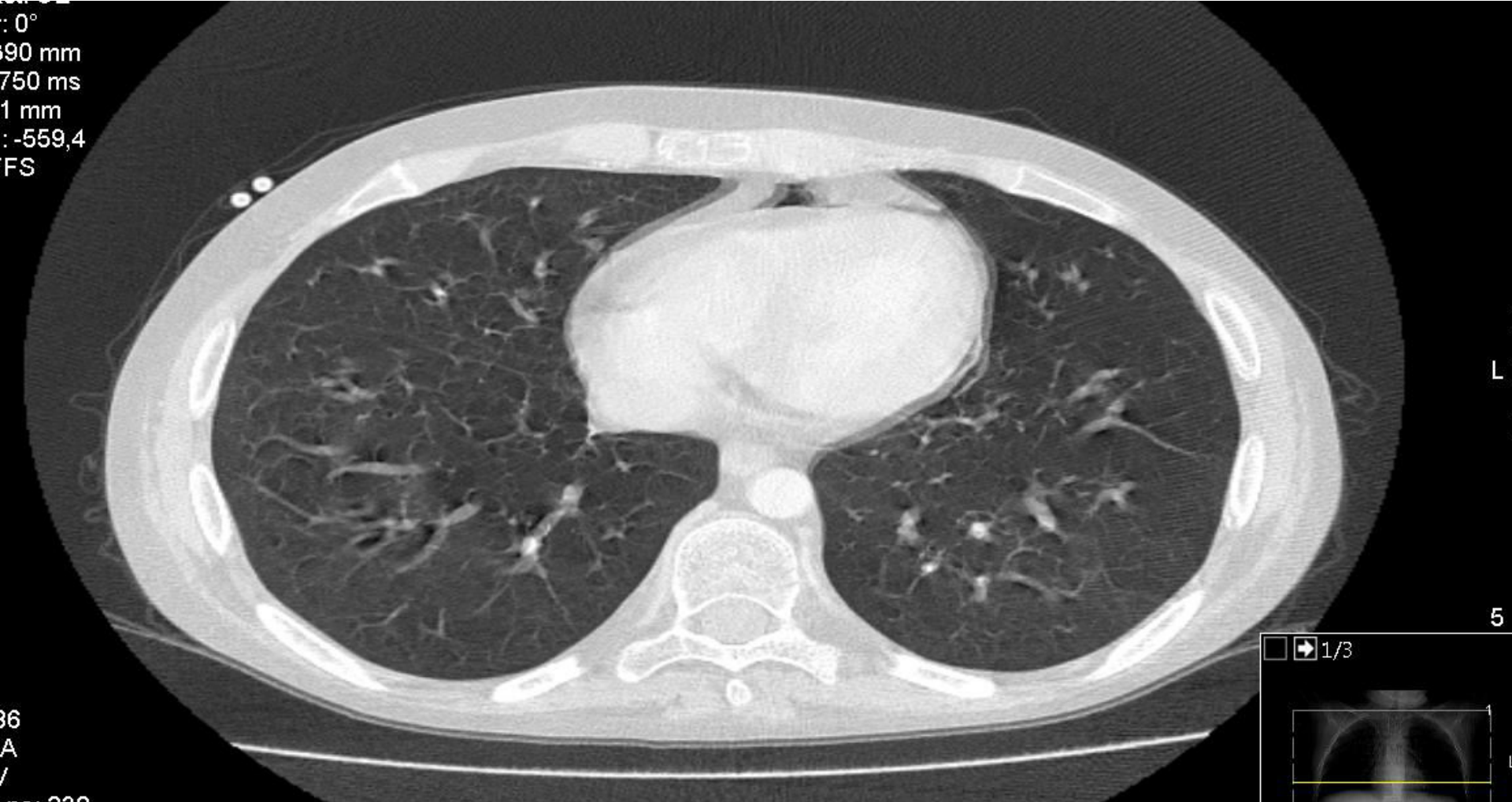
Akciğer Grafisi

SON ÇEKİLEN

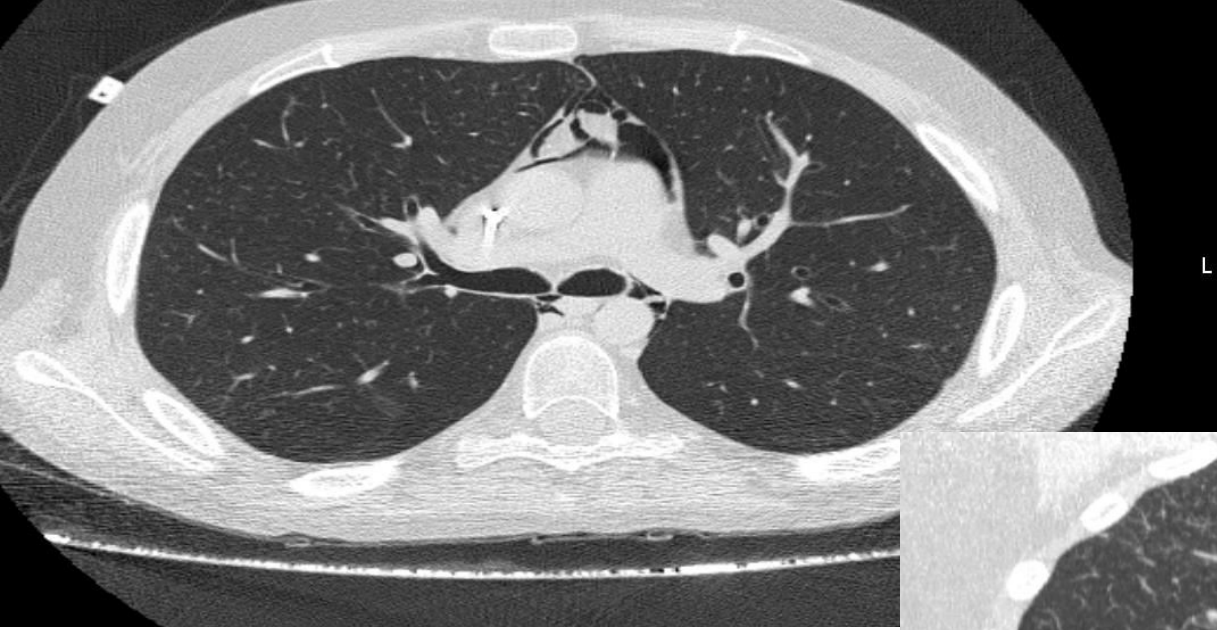

HRCT

Mediastende **yaygın pnömomediastinum** ile uyumlu görünüm mevcuttur. Sağda aksiller alanda hava değerleri izlenmiştir. Ana pulmoner arter dallarında emboli izlenmedi. Hastaya derin ekspiryum-inspiryumda fonksiyonel görüntüleme planlanmıştır.

Toraks BT

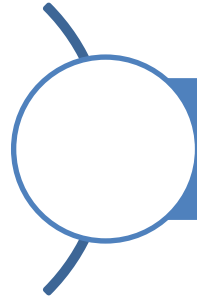

- Derin ekspiryum-inspiryumda fonksiyonel görüntülemeye alınmıştır.
- Derin ekspiryumda alt loblarda daha **belirgin hava hapsi** bulguları mevcuttur. **Bronş duvarlarında kalınlaşmalar** izlenmiştir.

Ön tanınız ...

Ön tanınız ...

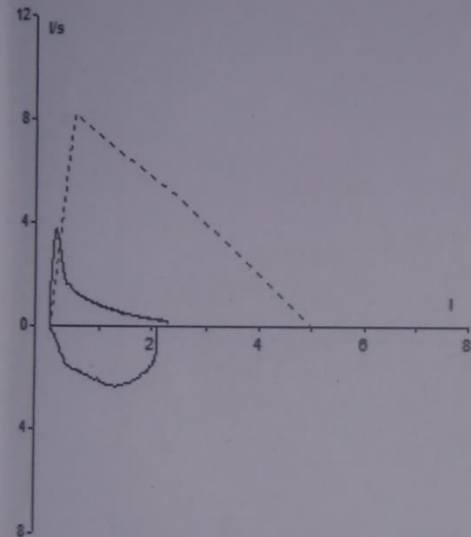

Bronşiolitis Obliterans

Tedavi Planı:

- Bactrim profilaksine ara verilmiş olduğu için *Pnömocytis Jirovecii* olasılığı için karaciğer fonksiyon testleri yakın izlenerek tedavi dozunda **Bactrim** başlandı.
- GVHH akciğer tutulumu olan Bronşiolitis obliteransa yönelik **FAM** tedavisine geçildi.
- Sürekli 2 L/saat volümde **nazal oksijen** başlandı.
- Yüksek doz steroid aldığından yakın yaşamsal bulgu ve tansiyon izlemiyle açlık-tokluk kan şekeri izlemine başlandı.
- Kan kültürlerinin yanı sıra balgam kültürü, solunum yolu viral PCR, *Pneumocytis Jirovecii* PCR ve mantar antijeni (Galaktomannan, Candidomannan) sonuç takibine başlandı.
- Solunum Fonksiyon Testi istendi.

Spirometry, Flow-Volume

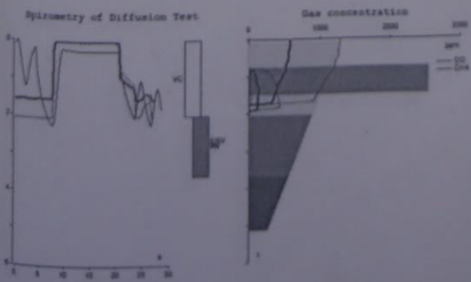

Volumes:				
parameter	unit	pred	act.	%pred
VC	l	4.93		
ERV	l	1.58		
IRV	l	2.26		
TV	l	0.64		
IC	l	3.12		
Flow/Volume:				
FVCex	l	4.99	2.30	46
FEV1	l	4.11	1.24	30
FEV1/FVC	%	86	54	63
PEF	l/s	8.13	3.73	46
MEF75	l/s	6.95	1.27	18
MEF50	l/s	4.94	0.70	14
MEF25	l/s	2.55	0.42	16
MEF25-75	l/s	4.51	0.68	15
PIF	l/s	5.85	2.32	40
MIF50	l/s		2.19	
Aex	l*/l/s	17.72	2.32	13

FEV1: %30 (<%75)
FEV1/FVC: 0,63 (<0,7)

CO Diffusion

Results calculated from Sample Volume (sv):

parameter	unit	pred	act.	%pred
HB	g/dl		14.6	
TLco	mmol/kPa/min	11.69	3.77	32
TLco(Hb)	mmol/kPa/min	11.69	3.77	32
Kco	mmol/kPa/min/l	1.85	1.07	58
Kco(Hb)	mmol/kPa/min/l	1.85	1.07	58
FRC	l	2.89	0.32	11
RV	l	1.18	1.61	136
RV/TLC	%		44	
TLC	l	6.13	3.66	60
IVC CH4	l	4.93	2.04	41
t diff.	s		13.42	
T90 in	s		1.40	

TLCO: %32
RV: %136 (<%120)

Kan Kültürü:

→ Vankomisin başlandı.

Test Kodu	Test Adı	Örnek Tarihi	Sonuç Tarihi	P.D	Sonuç
240670	Kan Kültürü (Aerob)	04/07/18 17:47	09/07/18 15:30	!	Kültür: Staphylococcus epidermidis üredi.
240670	Kan Kültürü (Aerob)	04/07/18 17:46	10/07/18 10:01	!	Kültür: Staphylococcus epidermidis üredi.
240670	Kan Kültürü (Aerob)	04/07/18 17:45	09/07/18 15:29	!	Kültür: Staphylococcus epidermidis üredi.

Solunum yolu viral PCR :

Test	Sonuç
ReverseTranscriptase PCR Multiplex (Solunum Siste	
Rhinovirüs A/B/C	NEGATİF(-)
RSV A	NEGATİF(-)
RSV B	NEGATİF(-)
Adenovirus	NEGATİF(-)
Metapneumovirus	NEGATİF(-)
Bocavirüs 1-2-3-4	NEGATİF(-)
Parainfluenza virus-1	NEGATİF(-)
Parainfluenza virus-2	NEGATİF(-)
Parainfluenza virus-3	NEGATİF(-)
Parainfluenza virus-4	NEGATİF(-)
Coronavirüs 229\NL63	NEGATİF(-)
Coronavirüs OC43\HKU1	NEGATİF(-)
Influenza virüs A	NEGATİF(-)
Influenza virüs B	NEGATİF(-)
Enterovirus	NEGATİF(-)

Mantar Antijeni:

Test	Sonuç
Galaktomannan	* 0,28
Birim	Referans Değerler
ug/L	<0,65
	0,66 - 0,84
	>0,85

PCR		Örnek Kabul Zamanı	Onay Zamanı
		10/07/2018 08:27	16/07/2018 16:02

Test	Sonuç	Birim	Referans Değerler	Önceki Sonuçlar
CMV virus yükü	NEGATİF			

PCR				Örnek Kabul Zamanı 05/07/2018 11:11	Onay Zamanı 10/07/2018 10:37
Test		Sonuç	Birim	Referans Değerler	Önceki Sonuçlar
Pneumocystis jirovecii PCR		POZİTİF(+)			

Pneumocystis jiroveci

- Bağışıklık sistemi baskılanmış hastalarda özellikle akciğer tutulumu ile seyreden **fırsatçı bir patojen**
- Pnömonisinde: **dispne, tařıpne, nonprodüktif öksürük, ateş ve siyanoz**
- Radyolojik olarak **interstisyel pnömoni** görünümü
- Kültürde üretilemez. Klinik bulgular ile birlikte, akciğer sekresyonunda organizmanın gösterilmesi veya fluoresan antikor ve moleküler yöntemlerle tanı konur.
- Profilaksi almayan hastalarda, CMV'nin alveolar makrofajlar ve T lenfosit fonksiyonu üzerindeki inhibitör etkisi nedeniyle **sitomegalovirüs (CMV)** enfeksiyonu ile ilişkilidir. Enfeksiyon riski, **kronik glukokortikoid kullanımı** veya T lenfositlerin kalsinörin inhibitörü ile **immün baskılama** ile ilişkilidir.
- Diğer ilaç alternatifleri bulunmakla birlikte **trimetoprim-sulfametaksazol** profilaksi ve tedavide ilk seçenektir.

PCR				Örnek Kabul Zamanı 05/07/2018 11:11	Onay Zamanı 10/07/2018 10:37
Test		Sonuç	Birim	Referans Değerler	Önceki Sonuçlar
Pneumocystis jirovecii PCR		POZİTİF(+)			

PCR	Onaylayan Özge YAVUZ	Örnek Kabul Zamanı 16/07/2018 11:43	Onay Zamanı 25/07/2018 10:57
-----	-------------------------	--	---------------------------------

Test	Sonuç	Birim	Referans Değerler	Önceki Sonuçlar
Pneumocystis jirovecii PCR	NEGATİF(-)		POZİTİF(+) (05/07/18)	

Hastada Bactrim'in tedavi dozunda kullanılmasıyla klinik düzelme ve bulgulara gerileme beklenen hızda izlenmedi.

Kontrol PCR sonucunda üreme olmazken, oksijen ihtiyacı devam etmekteydi...

Bronşiolitis obliterans sendromu(BOS)

- Obstruktif akciğer patolojisi
- ***Hasar gören bronşiyollerin ve küçük hava yollarının rejenerasyon döneminde fazla miktarda granülasyon dokusuyla obstruksiyona uğraması sonucu oluşur.***

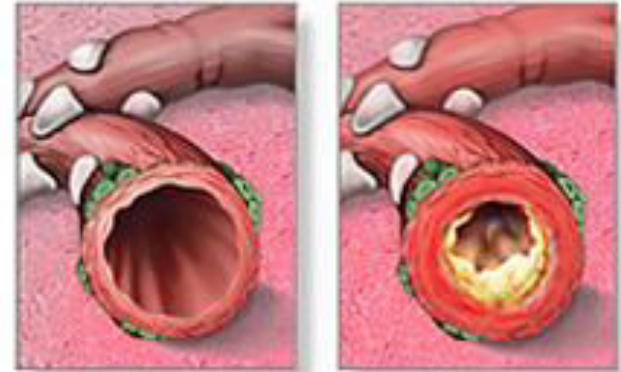
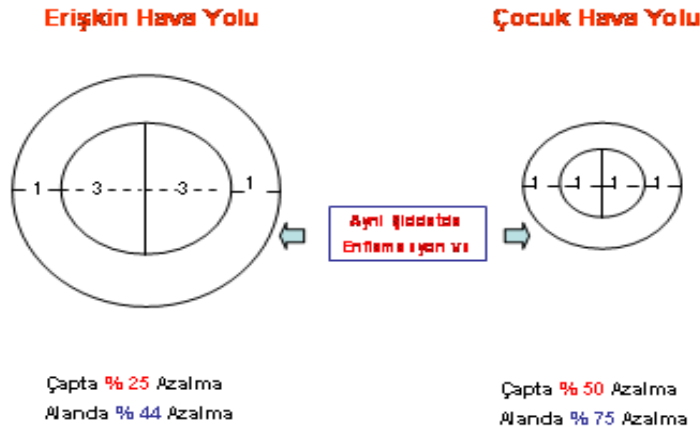
- Erken evre belirtisiz
- Egzersizle dispne, öksürük, hırıltılı solunum

Belirtisiz hastalar SFT izlemiyle tespit edilir.

- **Nakil +100.gün ve 1 .yıl değerlendirmede**
- **Kronik GvHH tanı aşaması ve sonrası 2 yıl 6 ay ara ile**
- BOS tanısı konulan hastalarda veya FEV1de azalma olması durumunda daha sık izlem

Patofizyolojisi:

- HLA sınıf I ve II MHC moleküllerine bağımlı antijenlere karşı gelişen yabancı hücre yanıtı
- Kronik inflamasyon → Epitelyal metaplazi → Küçük havayollarının fibroproliferatif hastalığı → mukozal/submukozal fibrozis → havayolu obliterasyonu
- Viral enfeksiyon gibi allojenik inflamasyon durumları, BOS gelişmesi riskini artırır.

İmmunolojik hasar

- Nakil sonrası
- Bağ dokusu hastalığı
- İlaçlar

Nonimmunolojik hasar

- İnhalasyon hasarı
- Postenfeksiyöz

Bronşiyal epitel hasarı

Makrofajlar

Th1 hücreler

Nötrofiller

Monositler

B hücreler

Sitokinler

- IL-2
- IFN- γ
- IL-12
- TNF- α
- IL-6

Kemokinler

- IL-8
- RANTES
- MCP

Enflamasyon

Fibroblastlar

Mezenkimal hücreler

Büyüme faktörleri

- PDGF
- IGF
- FGF
- TGF- β

Genetik
predispozisyon

Abartılı tamir

Peribronşiyal fibrozis

Bronşiyal lümenin obliterasyonu

Olası Nedenler:

Postenfeksiyöz → Adenovirüs (1, 3, 7, 21), Swyer-James(kızamık, mikoplazma)

Toksik ajan inhalasyonu

- Nitrojen dioksit
- Sülfür dioksit

KİT sonrası

Kalp-akciğer ve akciğer nakli sonrası

Romatolojik veya bağ dokusu hastalığı → RA, Skleroderma, Steven-Johnson

ilaç reaksiyonu

- Penisilamin
- Altın

Diğerleri

- Aktif kömür aspirasyonu
- Stevens-Johnson sendromu
- Nöroendokrin hücre hiperplazisi-karsinoid
- GÖR

Primer bilier siroz

Idiyopatik

Uluslararası Kan ve Kemik iliği Transplantasyon Araştırmaları Merkezi(CIBMTR) tarafından belirlenen

Risk faktörleri:

- **Periferik kan kaynaklı kök hücre**
- **Busülfan bazlı tedavi rejimi**
- HLA uyumsuzluk oranı
- GÖR varlığı
- Başlangıçta interstisyel pnömoni

İlave risk faktörleri:

- Sigara kullanımı
- İleri yaş
- Önceden var olan havayolu obstruksiyonu
- Önceki solunum yolu viral enfeksiyonu (**CMV**, RSV, Parainfluenza)
- **Ig G<400** (Riski 2-3 katına çıkarır.)

Ulusal Sağlık Enstitüleri (NIH) tanı ve evreleme çalışma grupları tarafından düzenlenen

Tanı kriterleri:

- 1) $FEV1 < \%75$
  - 2) $FEV1/FVC < 0,7 \rightarrow$ Havayolu obstruksiyonu
  - 3) Ekspiratuar HRCT'de hava hapsi, küçük havayollarında daralma veya bronşiektazi; ya da $RV > \%120$
  - 4) Aktif enfeksiyon ya da patoloji durumun olmaması
- **4 kriter +** kronik GVHD'ye bağlı akciğer dışında bir diğer organ tutulumu olmalıdır.
  - Kronik GVHD'ye bağlı başka tutulum yoksa Akciğer biyopsisi gereklidir.
    - Havayollarının yoğun fibröz skar doku ile tıkanması sonucu oluşan skatrisyel bronşial darlıkları gösterir.

Klinik bulgular:

- Prodüktif olmayan öksürük
- Hışıltı
- Solunum zorluğu
- Uzamış ekspirasyon fazı
- İnspiratuar raller.

Görüntüleme:

- **Direkt grafi** → Genellikle normal olabilir. Hiperinflasyon gelişebilir.
- **İnspirasyon ve ekspirasyon Toraks HRCT** → Daha spesifik
Hava hapsi, ekspirasyon fazı boyunca bölgesel havayolu obstrüksiyonlarına işaret eden hava hapsi veya küçük hava yolu duvarında kalınlaşma veya bronşektazi “mozaik akciğer görünümü”

Solunum Fonksiyon Testi:

- Havayolu obstrüksiyonu → $FEV_1 < \%75$; $FEV_1/FVC < 0,70$ veya 1 bir yılda FEV_1 'de %10'dan fazla düşüş
- Hava hapsi → artmış RV veya RV/TLC (Total Akciğer kapasitesi)
- DLCO (Akciğerde CO difüzyon kapasitesi) azalması

BOS X Kriptojenik organize pnömoni

	BOS	Kriptojenik organize pnömoni
Belirti	Asemptomatik, dispne, öksürük, hışıltı	Ateş, kuru öksürük dispne
Bulgu	Bulgu yok, wheezing, raller	Bulgu yok, raller, takipne
HRCT	Hava hapsi, küçük hava yollarında kalınlaşma, bronşektazi	Fokal veya multifokal infiltrasyon
FEV1	<%75 veya nakil öncesine göre >%10 azalma	Normal/azalmış
FEV1/FVC	<0,7	Normal
RV	>%120	Normal/azalmış
Steroid yanıtı	Düzelme gözlenmez	Düzelme olur
Tedavi	Erken dönem FAM tedavisi +1mg/kg/g X 14 gün prednisolon, 6-9 ayda doz azaltımı	0,75-1 mg/kg/g prednisolon , 3-6 ayda doz azaltımı

FAM: flutikazon 2x440 mcg/gün, azitromisin250 mg/gün haftada 3 gün, montelukast10 mg/gün

Prognoz:

- BOS'un yönetimi multidisipliner yaklaşım (KİT, Göğüs ve Radyoloji uzmanları) gerektirmektedir.
- İlerleyici olduğunda (Yılda $> \%10$ FEV1 kaybı) prognozu kötüdür. 2 yıllık sağkalım $\%45$, 5 yıllık sağkalım $\%13$ olarak raporlanmıştır.
- Ölümün asıl sebebi enfeksiyonla tetiklenen solunum yetmezliğidir.
- **Dispneye dikkat etmek, erken ve sık tekrarlanan SFT'ler fibrozise bağlı kalıcı havayolu değişiklikleri, solunum yetmezliği ve pnömoni gerçekleşmeden BOS'un teşhisinin konmasına imkan vermektedir.**